

הכנסות של אדם המתקבלות לאחר פטירתו - מורה נבוכים

מאת: רו"ח (משפטן) ישי כהן ורו"ח ענת דואני

הכנסות אלו ייחשבו להכנסות היורשים שאינן מיגיעה אישית, וימוסו בשיעור מס מוגבל של 40% על פי הוראות סעיף 125א לפקודה. לא יינתן פטור על פי סעיף 9(5) לפקודה שהיה לנפטר על הכנסות אלו.

הפרשי שכר:

הפרשי שכר שהתקבלו לאחר פטירת הנישום אך בשנת הפטירה:

הכנסה זו תיוחס לנפטר בשנת הפטירה כחלק מהכנסתו מיגיעה אישית בשיעור מס מוגבל של 40%, לרבות קבלת נקודות זיכוי ופטורים אישיים דוגמת הפטור מכוח סעיף 9(5) לפקודה - אם היה זכאי להם הנפטר.

הפרשי שכר אשר התקבלו בשנים שלאחר שנת פטירת הנישום:

הכנסה זו תיוחס לנפטר בשנת קבלתה כהכנסה מיגיעה אישית, בשיעור מס מוגבל של 40%, ללא זכאות לנקודות זיכוי ופטורים אישיים.

בשני המקרים אפשר לבקש פריסה עד שש שנים אחורה המסתיימות בשנה שבה התקבלו, ויראו בהכנסה כאילו התקבלה בידי הנפטר באותן שנים.

רשות המסים פרסמה חוזר (10/2011) בנושא הכנסות מעבודה ו/או מענקי פרישה/מוות המתקבלים לאחר אריכות ימים. חוזר זה מבקש להבהיר את אופן הטיפול המיסוי של ההכנסות המתקבלות לאחר פטירתו של אדם.

להלן עיקרי החוזר:

הכנסות הנובעות מנכסי העיזבון:

לדוגמה: ריבית מפיקדון בנקאי שהיה ברשותו של הנפטר, דמי שכירות בשל נכס שהיה בעלותו של הנפטר וכדומה.

הכנסות עד ליום הפטירה - ייוחסו לנפטר, ויחולו שיעורי המס, הזיכויים והפטורים של הנפטר. "נציגו האישי החוקי" של הנפטר יהא חב במס על הכנסות אלו.

הכנסות לאחר יום הפטירה - ייוחסו ליורשים על פי חלקם בעיזבון ובהתאם לשיעורי המס של היורשים (למעט במקרים שבהם לא ניתן לאתר את היורשים, או שחלקם בירושה אינו ברור).

הכנסות מעסק או ממשלח יד שדווחו על בסיס מזומן - סעיף 3(ו) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"):

מוגבל של עד 40%, לרבות קבלת נקודות זיכוי ופטורים אישיים דוגמת הפטור בסעיף 9(5) לפקודה, אם היה זכאי להם הנפטר.

אפשר לבקש פריסה לפי שנות העבודה עד שש שנים אחורה, עד לשנה שבה התקבל המענק (שנת הפטירה), ויראו את ההכנסה כאילו התקבלה בידי הנפטר באותן שנים.

המענק החייב שולם בשנים שלאחר הפטירה:

א. הכספים עמדו לרשות העובד טרם פטירתו, אך הוא טרם משך אותם:

החלק החייב ייחשב להכנסת הנפטר בשנת פרישתו, והיורשים יוכלו לבחור בין פריסה לאחור עד שש שנים המסתיימות בשנת הפרישה, פריסה קדימה משנת הפרישה עד שנת הפטירה, או שילוב בין השניים עד שש שנים.

ב. לא הועמדו הכספים לרשות העובד:

החלק החייב ייחשב לחלק מהכנסת הנפטר בשנת קבלת המענק כהכנסה מיגיעה אישית בשיעור מס מוגבל של 40%, ללא נקודות זיכוי ופטורים אישיים שלהם היה זכאי הנפטר. היורשים יוכלו לבחור בין שלוש האפשרויות שפורטו לעיל.

יתרת מענק חייב עקב מוות, המשולם לשאיירי עובד:

הכנסה זו תיחשב להכנסתם מיגיעה אישית של השאיירים לפי חלקם היחסי (לרבות מדרגות מס, נקודות זיכוי ופטורים אישיים), וחייבת במס מוגבל בשיעור 40%.

טרם חלוקת המענק החייב לשאיירים, אפשר לבקש פריסה לאחור בלבד של כל סכום המענק החייב. במקרה זה ייחשבו ההכנסות להכנסות הנפטר בשנות המס שקדמו לפטירה ועד לשנת קבלת המענק.

מענק פרישה חייב של נישום שפרש מעבודתו קודם לפטירתו:

המענק החייב שולם לפני פטירתו ונפרס קדימה לשנים הבאות:

על פי החוזר, סכום המקדמה ששולמה המתייחסת לשנים שלאחר הפטירה - יהיה סכום המס הסופי.

יודגש כי סעיף 8(ד) לפקודה מאפשר חלופות נוספות (חלוקה חדשה, זקיפת היתרה לשנת הפטירה), אך החוזר קובע כי אין מקום להחילן. דעתנו אינה כדעת רשות המסים בעניין זה, ויש מקום לדעתנו לאפשר את החלופות.

המענק החייב שולם לאחר הפטירה, אך בשנת הפטירה:

המענק החייב ייחשב להכנסתו מיגיעה אישית של הנפטר בשנת פטירתו, החייבת במס בשיעור